

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (Ձև 6)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
<31> Մարտ 2014թ.

<<Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա>> ՈՒՎԿ ԱԿ, ք.Երևան, Քաջազունու 18

(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթ.	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանը	Հաշվետու տարվա սկզբից մինչև իաշվետու ժամանակաշրջանը	Նախորդ տարվա սկզբից մինչև նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանը
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ		223,473	176,277	223,473	176,277
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր		(89,691)	(72,000)	(89,691)	(72,000)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ/ծախս	6	133,782	104,277	133,782	104,277
Արտարժույթային գործարքներից ստացված զուտ շահույթ/ (վնաս)	7	11,071	17,550	11,071	17,550
Այլ եկամուտներ	8	10,173	6,910	10,173	6,910
Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման ծախս	9	(13,553)	(10,788)	(13,553)	(10,788)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(71,538)	(59,451)	(71,538)	(59,451)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	17	(12,458)	(8,963)	(12,458)	(8,963)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	18	(347)	(345)	(347)	(345)
Այլ ծախսեր	11	(31,387)	(24,590)	(31,387)	(24,590)
Շահույթ մինչև հարկվելը		25,743	24,600	25,743	24,600
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(2,872)	(5,081)	(2,872)	(5,081)
Ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս) հարկումից հետո		22,871	19,519	22,871	19,519
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Ընդամենը ժամանակաշրջանի					
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		22,871	19,519	22,871	19,519

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14.04.2014թ

Կ.Տ.

Վարկային կազմակերպության
գլխավոր գործադիր տնօրեն

Ա. Գաբրիելյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ե. Կիրակոսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (Ձև 7)

Ֆինանսական վիճակի մասին

<31> Մարտ 2014թ.

<<Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա>> ՈՒՎԿ ԱԿ, ք.Երևան, Քաջազնունու 18

(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթ.	31.03.2014թ. (չստուգված)	31.12.2013թ. (չստուգված)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և Բանկային հաշիվներ	13	131,503	127,749
Ավանդներ բանկերում	14		
Հաճախորդներին տված վարկեր և այլ փոխառություններ	15	5,761,644	5,041,658
Լիզինգի գծով ստացվելիք գումարներ	16	150,321	157,432
Հիմնական միջոցներ	17	133,665	84,982
Ոչ նյութական ակտիվներ	18	8,725	9,071
Այլ Ակտիվներ	19	67,701	62,950
Ընդամենը՝ Ակտիվներ		6,253,559	5,483,842
Կապիտալ և Պարտավորություն			
Փոխառություններ	20	5,129,628	4,420,836
Ընթացիկ շահութահարկի պարտավորություն		3,072	16,282
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	2,257	2,257
Այլ Պարտավորություններ	21	208,377	157,113
Ընդամենը Պարտավորություններ		5,343,334	4,596,488
Կապիտալ			
Կանոնադրական Կապիտալ	22	560,891	560,891
Չբաշխված շահույթ		349,334	326,463
Ընդամենը Կապիտալ		910,225	887,354
Ընդամենը՝ Պարտավորություններ և Կապիտալ		6,253,559	5,483,842

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14.04.2014թ

Կ.Տ.

Վարկային կազմակերպության
գլխավոր գործադիր տնօրեն

(Handwritten signature)

Ա.Գաբրիելյան

Գլխավոր հաշվապահ

(Handwritten signature)

Ն.Կիրակոսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (Ձև 9)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին

<31> Մարտ 2014թ.

<<Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա>> ՈՒՎԿ ԱԿ, ք.Երևան, Քաջագնուհու 18

(վարկային կազմակերպության անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հաշար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	31.03.2014թ. (չստուգված)	31.03.2013թ. (չստուգված)
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացված տոկոսներ	165,481	161,204
Վճարված տոկոսներ	(139,454)	(125,630)
Ավանդի նվազում (ավելացում)		
Ստացված զուտ կոմիսիոն եկամուտներ	14,326	6,922
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ սնունդամասեր	(43,333)	(37,263)
Վճարված հարկեր	(35,653)	(11,425)
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր՝ նախքան փոփոխությունները գործառնական ակտիվներում և պատումաժողովուրդներում	(38,633)	(6,192)
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	16,171	(45,705)
Ֆինանսական վարձակալության դիմաց ստացվելիք գումարների նվազում (ավելացում)	9,068	19,451
Տեղաբաշխված միջոցների նվազում (ավելացում)	(674,288)	(422,602)
Չուր դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից՝ նախքան շահութահարկը	(687,682)	(455,048)
Վճարված շահութահարկ	(3,056)	(4,009)
Չուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(690,738)	(459,057)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Հիմնական միջոցների օտարում (ծեռքբերում)	(57,660)	(2,761)
Ոչ նյութական ակտիվների օտարում (ծեռքբերում)		
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից	6,061	45,837
Չուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(51,599)	43,076
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր		
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)	761,501	305,473
Չուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	761,501	305,473
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	19,164	(110,508)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբին	127,664	753,638
Արտարժույթի փոխարժեքային ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	3,571	15,831
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջում (ծան.13, 14)	150,399	658,961

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14.04.2014թ

Կ.Տ.

Վարկային կազմակերպության
գլխավոր գործադիր տնօրեն

(Handwritten signature)

Ա.Գաբրիելյան

Գլխավոր հաշվապահ

(Handwritten signature)

Ն.Կիրակոսյան

ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

Վարկային կազմակերպության անվանումը <<Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա>> ՈՒՎԿ ԱԿ
 Ամսաթիվը 1/1/14
3/31/14

(հազար դրամ)

Նորմատիվներ	Փաստացի մեծությունը	Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը	560,891	150,000	խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	919,060	150,000	խախտում առկա չէ
Ն1 ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցության նվազագույն չափը		10.0%	
Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը		25.0%	

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14.04.2014թ

Կ.Տ.

Վարկային կազմակերպության
գլխավոր գործադիր տնօրեն _____ **Ա.Գաբրիելյան**
Գլխավոր հաշվապահ _____ **Ն.Կիրակոսյան**

Համաձայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված «Կանոնակարգ 14»-ի 12.1 կետի և «Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա» ՈՒՎԿ ԱԿ-ի կանոնադրության՝ «Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա» ՈՒՎԿ ԱԿ-ն հրապարակային օֆերտաների միջոցով փոխառություններ չի ներգրավում, հետևաբար կազմակերպության վրա չեն տարածվում «Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (Ն1 նորմատիվ)» և «Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը (Ն3 նորմատիվ)»:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեություն

«Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն Առևտրային Կոոպերատիվը գրանցվել (ստեղծվել) է 18 սեպտեմբերի 2007թ.-ին Կենտրոնական բանկի խորհրդի թիվ 43 որոշմամբ: Կազմակերպությունը գրանցված է ՀՀ ք. Երևան, Քաջազունու 18 հասցեում և գործունեություն է իրականացնում նույն հասցեում:

Կազմակերպությունը փոխառություններ է ներգրավում իր Փայատերերից և իրավաբանական անձանցից: Կազմակերպությունը իր կանոնադրության 3.3 կետի համաձայն հրապարակային օֆերտաների միջոցով փոխառություններ չի ներգրավում:

Համաձայն կազմակերպության կանոնադրության 3.1 կետի թ. ենթակետի իր գործառնությունները իրականացնում է անկանխիկ ձևով:

2. Հայաստանյան գործարար միջավայրը

Հայաստանի քաղաքական և տնտեսական միջավայրը չի կարելի դեռևս համարել կայուն զարգացող: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանը չունի կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն զարգացած երկրներում: Հետևաբար, Հայաստանում ծավալած գործունեությունը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն զարգացած երկրների շուկաներին:

Նման ռիսկերը և դրանցից բխող հետևանքները կարող են ազդեցություն թողնել Կազմակերպության գործունեության վրա կանխատեսելի ապագայում: Կից ներկայացվող հաշվետվությունները չեն արտացոլում այն ճշգրտումները, որոնք կարող են առաջանալ նշված անորոշությունների հետագայում որոշակի դառնալու արդյունքում: Նշված ճշգրտումները, եթե կլինեն այդպիսիք, կարտացոլվեն Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք ի հայտ կգան և կգնահատվեն:

Բացի այդ, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործունեության ծավալները ֆինանսական շուկաներում:

Գնանշումները ցածր իրացվելիություն ունեցող շուկաներում, հնարավոր է, չարտացոլեն ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները, որոնք որոշվում են արդյունավետ, ակտիվ շուկայում բազմաթիվ պատրաստական վաճառողներով ու գնորդներով:

3. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

Համապատասխանությունը

Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (<<ՄՍԽ) կողմից մշակված և հրապարակված ֆինանսական Հաշվետվությունների Ներկայացման Միջազգային

Ստանդարտների (ՖՀՆՄՍ) և Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի (ՖՀՄՄԿ) կողմից թողարկված Մեկնաբանությունների համաձայն: Համեմատական տեղեկատվությունը և ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են Կազմակերպության ֆինանսական գործունեության արդյունքները և դրամական հոսքերը 31.03.2014թ. ժամանակահատվածի համար:

Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության գործառնական արժույթը այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Կազմակերպությունը: Կազմակերպության գործառնական և ներկայացման արժույթը ՀՀ դրամն է, քանի որ այս արժույթը լավագույն ձևով է արտացոլում Կազմակերպության գործարքների և իրադարձությունների տնտեսական բովանդակությունը: Կազմակերպությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ օրենսդրական պահանջներին և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՆՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազար դրամների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս ՀՀ դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

Վերադասակարգումներ

Անհրաժեշտության դեպքում, համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխություններին համապատասխանելու համար:

4. Հաշվապահական հաշվառման կարևոր սկզբունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կիրառվել են հետևյալ սկզբունքները: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտերը կհոսեն Կազմակերպություն, և ստացված եկամուտը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Կազմակերպությունից, և ծախսը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Հետևյալ չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային ծախսեր և եկամուտներ

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»:

Եթե ֆինանսական ակտիվները կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Միջնորդավճարներից և այլ նմանատիպ վճարներից եկամուտներ ու ծախսեր

Միջնորդավճարները, վարձավճարները և այլ եկամտային ու ծախսային հոդվածները հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով, ծառայությունների մատուցման ընթացքում:

Արտարժույթային գործարքներից եկամուտները (վնասը) ներառում է արտարժույթի առուվաճառքից զուտ եկամուտը (վնասը) և արտարժույթով ակտիվների կամ պարտավորությունների վերագնահատումից եկամուտը (վնասը):

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «արտարժույթային գործարքներից ստացված զուտ շահույթ/ (վնաս)» հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «այլ եկամուտ» կամ «այլ ծախս» հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Ստորև ներկայացվում են ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում կազմակերպության կողմից օգտագործված տարեվերջյան փոխարժեքները.

	31 Մարտ 2014	31 Մարտ 2013
ՀՀ դրամ/ 1ԱՄՆ դոլար	413.31	418.58
ՀՀ դրամ/ 1 Եվրո	569.91	536.54

Հարկում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ձանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ձանաչվել են սեփական կապիտալում, որի դեպքում հարկերը նույնպես ձանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտներից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորությունների մեթոդի համաձայն: Հետաձգված հարկերը հաշվի են առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ձանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ հետաձգված շահութահարկը առաջացել է գուդվիլի կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններում ակտիվների կամ պարտավորությունների նախնական ձանաչման ժամանակ և ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ձանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված շահութահարկը առաջանում է այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, ինչպիսիք են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ ձեռնարկություններում ներդրումներից առաջացողները, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման

Ժամկետները կառավարելի են և, հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունները մոտ ապագայում չեն հակադարձվի:

ՀՀ-ում գործում են նաև բազմաթիվ այլ գործառնական հարկեր, որոնք հաշվարկվում են ելնելով Կազմակերպության գործունեությունից: Այս հարկերը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են «այլ ծախսեր» հոդվածում:

Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ղրամական միջոցներն ու դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամը և հաշիվները բանկերում, որոնք կարճ ժամանակահատվածում կարող են փոխարկվել կանխիկ դրամի, և արժեքի փոփոխման չնչին ռիսկ են պարունակում:

Ղրամական միջոցներն ու դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

Հաշիվներ բանկերում

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ կամ տարբեր ժամկետներով ավանդային հաշիվները: Ֆիքսված ժամկետով ավանդները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն միջոցները, որոնք չունեն ֆիքսված ժամկետներ, ամորտիզացվում են դեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում:

Ֆինանսական գործիքներ

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը հաշվեկշռում ճանաչում է այն ժամանակ, երբ այն դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական առուվաճառքի դեպքում դրանք ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ: Սովորական ճանապարհով ձեռք բերված ֆինանսական գործիքները, որոնք հետագայում պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով, գործարքի օրվա և պայմանագրի օրվա միջև ընկած ժամանակահատվածում հաշվառվում են նույն եղանակով, որով հաշվառվում են ձեռքբերված գործիքները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած, ներդրումների դեպքում, գործարքին անմիջապես վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ֆինանսական արդյունքներում ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններին չվերաբերող բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ վաճառքի համար պահվողները) չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական

Ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում հաշվառվում են իրական արժեքով:

Կազմակերպությունը իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգել է ըստ հետևյալ դասերի՝ վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Ներդրումների դասակարգումը ըստ դասերի իրականացվում է ձեռքբերման պահին՝ առաջնորդվելով ղեկավարության կողմից հաստատված կանոններով: Սկզբնական ճանաչումից հետո Կազմակերպությունը կարող է, հնարավորության և անհրաժեշտության դեպքում, վերադասակարգել իր ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք առաջանում են, երբ Կազմակերպությունը անմիջապես միջոցներ է տրամադրում պարտապանին՝ առանց դեբիտորական պարտքը վաճառելու մտադրության:

Հետագայում վարկի հաշվեկշռային արժեքը որոշվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք չունեն մարման հաստատուն ժամկետներ, հաշվառվում են ակնկալվող մարման ժամկետի վրա հիմնված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկման կորուստների պահուստներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները հանդիսանում են պարտքային և կապիտալի գործիքներ, որոնք Կազմակերպությունը մտադրություն ունի պահել անորոշ ժամանակով, որոնք կարող են վաճառվել՝ ելնելով իրացվելիության կամ տոկոսադրույքների, փոխարժեքի կամ կապիտալի գների փոփոխման պահանջներից: Սկզբնական գնահատումից հետո վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով, որի փոփոխությունից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է որպես կապիտալի առանձին բաղադրիչ՝ մինչև ներդրումի ապաճանաչումը կամ դրա արժեզրկման ճանաչումը, որի դեպքում նախկինում կապիտալում ճանաչված շահույթի կամ վնասի ընդհանուր գումարը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուամենայնիվ, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսագումարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքներից շահաբաժինները ճանաչվում են եկամուտների ու ծախսերի մասին հաշվետվությունում, Կազմակերպության վճարումները ստանալու իրավունքի հաստատման պահից:

Կազմակերպված ֆինանսական շուկաներում ակտիվորեն շրջանառվող ներդրումների իրական արժեքը որոշվում է բորսայում հաշվեկշռի օրվա դրությամբ փակման պահին տվյալ ակտիվի գծով գնանշված գնով: Ակտիվ շուկա չունեցող ներդրումների իրական արժեքը որոշվում է օգտագործելով գնահատման մեթոդները:

Նման մեթոդները ներառում են՝ «պարզած ձեռքի» սկզբունքով շուկայական գործառնությունները, հղումները այլ գործիքների ընթացիկ շուկայական արժեքներին, որոնք էականորեն նույնն են, և դիսկոնտավորված դրամական հոսքերի վերլուծությունը: Այլապես ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման համար որևէ հատկացում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկման աստիճանը:

Անորոշագրված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը համարվում է արժեզրկված, և արժեզրկման վնասը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ գոյություն ունի ակտիվի սկզբնական ճանաչմանը հաջորդող իրադարձությունների («ծախսային իրադարձությունների») արդյունքում առաջացած արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն, և այդ ծախսային իրադարձությունը (իրադարձությունները) ազդեցություն ունի ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Արժեզրկման օբյեկտիվ վկայության որոշման համար օգտագործվող չափանիշներից են՝ պարտապանի կամ պարտապանների խմբի էական ֆինանսական դժվարությունների մասին վկայող ցուցանիշները (օրինակ՝ սեփական միջոցների գործակիցը, զուտ եկամուտ/վաճառք գործակիցը), տոկոսների և մայր գումարի վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ այլ պայմանների խախտումները, գրավի արժեքի նվազումը, սնանկացման կամ ֆինանսական այլ վերակազմավորման հավանականությունը, և երբ տեսանելի տվյալները վկայում են չափելի նվազման մասին ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերում, ինչպիսիք են փոփոխությունները պարտավորություններում կամ տնտեսական պայմաններում, որոնց վերագրվում են թերացումները:

Կազմակերպությունը նախ գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայության առկայությունը անհատական ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք առանձնաբար նշանակալի են, և անհատական կամ խմբային ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք առանձնաբար նշանակալի չեն: Եթե պարզվել է, որ գոյություն չունի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն անհատապես գնահատված ֆինանսական ակտիվի համար՝ անկախ էականության աստիճանից, ապա ակտիվը ներառվում է նույնանման վարկային ռիսկ ունեցող ֆինանսական ակտիվների խմբի մեջ, և ֆինանսական ակտիվների այդ խումբը ենթարկվում է խմբային գնահատման: Այն ակտիվները, որոնք անհատականորեն են ենթարկվում արժեզրկման գնահատմանը, և որոնց

գծով արժեզրկումը ճանաչվել է կամ շարունակում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման խմբային գնահատման մեջ:

Եթե գոյություն ունի ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վնասի օբյեկտիվ վկայություն, ապա վնասի գումարը չափվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված այն ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքի միջև տարբերությունը (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի), որոնք գեղչվել են՝ օգտագործելով ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը (այսինքն, սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքը): Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստի հաշվի միջոցով: Վնասի գումարը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարումը պահվող ներդրումը ունի փոփոխուն տոկոսադրույք, ապա արժեզրկման ցանկացած վնասի գեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Կազմակերպությունը կարող է չափել արժեզրկման վնասը գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքը արտահայտում է գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը՝ հանած գրավի ձեռք բերման և վաճառքի հետ կապված ծախսերը, անկախ գրավի իրացման հավանականությունից:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Կազմակերպության վարկային դասակարգման ներքին համակարգի հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի այնպիսի բնորոշիչները, ինչպիսիք են ակտիվի տեսակը, արդյունաբերության ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետային կարգավիճակը և այլ նմանատիպ գործոններ:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերի փոփոխությունների գնահատումը պետք է արտահայտի և համապատասխանի տեսանելի կապակցված տվյալների փոփոխություններին (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գներում, վճարման կարգավիճակում, կամ խմբում արժեզրկումը մատնանշող այլ գործոններում կամ դրանց ծավալներում): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները անընդհատ վերանայվում են Կազմակերպության կողմից, որպեսզի նվազեցվի գնահատված և իրական վնասների միջև եղած տարբերությունները:

Վարկերը՝ կապակցված պահուստների հետ մեկտեղ, դուրս են գրվում, երբ գոյություն չունի ապագայում վարկի հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և բոլոր գրավներն իրացվել են կամ փոխանցվել Կազմակերպությանը: Եթե հաջորդող տարում գնահատված արժեզրկման վնասի գումարը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչմանը հաջորդող իրադարձությունների արդյունքում, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկման վնասը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստային հաշիվը ճշգրտելու միջոցով: Եթե ապագա դուրս գրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- լրացել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը
- Կազմակերպությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանել է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ համաձայն փոխանցման համաձայնագրի, և
- Կազմակերպությունը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Կազմակերպությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը և չի փոխանցել ու չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, ինչպես նաև չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը ճանաչվում է մինչև Կազմակերպության՝ ֆինանսական ակտիվում շարունակական մասնակցությունը: Փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև ստացած շարունակական մասնակցությունը որոշվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը կամ փոխհատուցման վճարվելիք գումարը, որ Կազմակերպությունից կարող է պահանջվել:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է այն ժամանակ, երբ այն մարվում կամ չեղյալ է համարվում, կամ լրանում է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Երբ գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է էականորեն տարբերվող պայմաններով, բայց միևնույն փոխառուին վերաբերող պարտավորությամբ, կամ էականորեն փոփոխվում են գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանները, նման փոխանակումը կամ փոփոխությունը պետք է հանգեցնի սկզբնական պարտավորության ապաճանաչման և նոր պարտավորության ճանաչման, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Կազմակերպությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որոնց սեփականության հետ կապված ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի կողմից, դասակարգվում է որպես գործառնական: Գործառնական վարձակալությունից առաջացող վարձավճարները ծախս են ճանաչվում գծային մեթոդով

վարձակալության ժամանակահատվածի ընթացքում և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերում:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են պատմական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը: Եթե հիմնական միջոցի փոխհատուցվող գումարը փոքր է դրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ժամանակավոր չհամարվող պայմանների արդյունքում, համապատասխան ակտիվը նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող արժեքը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով, որի հիմքում ընկած է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը: Կիրառվել են մաշվածության հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարի)	Դրույքաչափ (%)
Շենքեր	20	5
Փոխադրամիջոցներ	5	20
Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	5	20
Կապի միջոցներ և սարքավորումներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20
Համակարգիչներ	1	100
Մինչև 50 հազ դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ	1	100

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակահատվածում, որում դրանք տեղի են ունեցել: Կապիտալ բնույթի վերանորոգման ծախսերը ներառվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի մեջ, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ առաջացած ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից կհոսեն դեպի Կազմակերպություն: Կապիտալ վերանորոգումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի մնացորդային օգտակար ծառայության ընթացքում:

Հիմնական միջոցների օտարումից ծախսերը և եկամուտները որոշվում են՝ համեմատելով ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերն ու հաշվեկշռային արժեքը և ներառվում են գործառնական եկամտի մեջ:

Երբ վաճառվում են վերագնահատված ակտիվները, օտարված ակտիվին վերագրելի և վերագնահատման պահուստում ներառված գումարները վերագրվում են չբաշխված շահույթին:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերը:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են ինքնարժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և ցանակացած կուտակված արժեզրկման ծախս: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի և անորոշ: Որոշելի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցողները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման համար, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշները: Որոշելի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվների ամորտիզացիայի ժամանակահատվածներն ու մեթոդները վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջին:

Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, բայց տարին մեկ անգամ ստուգվում են արժեզրկման համար անհատական կամ դրամային միջոցներ ստեղծող միավորի մակարդակով: Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետ ունեցող ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը վերանայվում է յուրաքանչյուր տարի՝ պարզելու համար, թե արդյո՞ք ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը դեռևս անորոշ է գնահատվում:

Համակարգչային ծրագրերի պահպանմանը վերագրելի ծախսերը ծախս են ճանաչվում առաջացման պահին:

Փոխառություններ

Փոխառությունները, որոնք ներառում են այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հիմնադիր կողմի նկատմամբ պարտավորությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված զուտ մուտքերի իրական արժեքով՝ հանած անմիջապես վերագրելի գործառնական ծախսերը: Սկզբնական գնահատումից հետո փոխառություններն հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքերի մասին հաշվետվությունում այն ժամանակ, երբ ապաճանաչվում են պարտավորությունները, ինչպես նաև ամորտիզացիոն ընթացակարգի միջոցով:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ Կազմակերպությունն անցյալ դեպքերի արդյունքում ունի իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն և, հավանական է, որ պարտավորության մարումը կպահանջի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և հնարավոր կլինի պարտավորության գումարը արժանահավատորեն գնահատել:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն և հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ նվազեցվում են կապիտալից միայն այն դեպքում, եթե դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվեկշռային ամսաթիվը կամ այդ ամսաթվին: Շահաբաժինները բացահայտվում են, երբ

դրանք առաջարկվում են մինչև հաշվեկշռային ամսաթիվը, կամ առաջարկվում կամ հայտարարվում են հաշվեկշռային ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատումը հրապարակման համար:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվանցվում են և զուտ գումարը արտացոլվում է հաշվեկշռում, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարների հաշվանցման օրենսդրորեն հաստատված իրավունք, և առկա է զուտ գումարների հիման վրա հաշվանցման կամ ակտիվի իրացման ու միաժամանակ պարտավորության մարման մտադրություն:

5. Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՆՄՍ–ի համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Կազմակերպության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի ծախսերի և եկամուտների վրա: Պատմական փորձի և տվյալ պայմաններում հիմնավորված այլ գործոնների վրա հիմնված գնահատումներն ու դրանց հետ կապված ենթադրությունները հնարավորություն են տալիս դատողություններ անել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք հնարավոր չէ որոշել այլ աղբյուրներից: Բոլոր դեպքերում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Կազմակերպությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական գներով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքների կիրառումը որոշվում է դատողությունների հիման վրա: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկման պահուստներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Կազմակերպությունը վերանայում է իր խնդրահարույց վարկերն ու փոխատվությունները՝ որոշելու համար, թե արդյո՞ք արժեզրկման պահուստ պետք է նախատեսվի ֆինանսական արդյունքերի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, դեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է որոշել պահանջվող պահուստի չափը: Նման գնահատումները հիմնված են մի շարք գործոնների վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, և իրական արժեքները կարող են տարբերվել, որը կհանգեցնի պահուստի գումարի հետագա փոփոխությունների:

Առանձնաբար նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար ստեղծված հատուկ պահուստից բացի, Կազմակերպությունը ստեղծում է նաև արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Հաշվի առնում այնպիսի գործոններ, ինչպիսիք են ցուցանիշների վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ, տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումը:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ ծանոթագրություն 23-ը:

6. Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

	31.03.2014	<u>հազ. դրամ</u> 31.03.2013
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	222,575	168,906
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	898	7,371
Ընդամենը տոկոսներ և նմանատիպ եկամուտներ	223,473	176,277
Տոկոսային ծախսեր ստացված փոխառությունների դիմաց	(89,691)	(72,000)
Այլ տոկոսային ծախսեր	-	-
Ընդամենը տոկոսներ և նմանատիպ ծախսեր	(89,691)	(72,000)
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր	133,782	104,277

7. Արտարժույթային գործարքներից ստացված զուտ շահույթ (վնաս)

«Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա» ՈւՎԿ ԱԿ
1-28 ծանոթագրությունները կազմում են 2014 թ. 1-ին եռամսյակ
ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

	31.03.2014	<u>հազ. դրամ</u> 31.03.2013
Արտարժույթի առ ու վաճառքից ստացված զուտ շահույթ կամ (վնաս)	(89)	(10)
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված դրական (բացասական) փոխարժեքային տարբերություն	11,160	17,560
Ընդամենը Արտարժույթային գործարքներից ստացված զուտ շահույթ/ (վնաս)	11,071	17,550

8. Այլ եկամուտներ

	31.03.2014	<u>հազ. դրամ</u> 31.03.2013
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	3,714	1,734
Եկամուտներ շնորհներից	5,591	5,122 8
Այլ եկամուտներ	267	46
ՀՄ օտարումից օգուտներ	601	
Ընդամենը այլ եկամուտներ	10,173	6,910

9. Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման (ծախս)/եկամուտ

	31.03.2014	<u>հազ. դրամ</u> 31.03.2013
Վարկերի գծով արժեզրկման ծախս	(15,577)	(10,708)
Լիզինգի գծով արժեզրկման ծախս	2,024	(400)
Դեբիտորական պարտքերի և այլ ակտիվների հատուկ պահուստ	-	320
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման ծախս	(13,553)	(10,788)

10. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	31.03.2014	<u>հազ. դրամ</u> 31.03.2013
--	------------	--------------------------------

Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	(69,153)	(56,483)
Սոցիալական ապահովագրության հատկացումներ	-	-
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	(2,385)	(2,968)
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	(71,538)	(59,451)

11. Այլ ծախսեր

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.03.2013
Գովազդային ծախսեր	(223)	(317)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(269)	(638)
Գործուղման ծախսեր	(286)	(1,258)
Հեռահաղորդակցության ծախսեր	(1,679)	(1,304)
Գործառնական վարձակալություն	(8,426)	(6,475)
Շահութահարկից տարբեր հարկեր և տուրքեր	(773)	(479)
Աուդիտի և խորհրդատվական այլ ծախսեր	(1,750)	(1,750)
Անվտանգություն	(2,480)	(1,195)
Ավտոմեքենայի սպասարկման ծախսեր	(2,912)	(3,080)
Գրասենյակային ծախսեր	(1,004)	(874)
Ապահովագրական ծախսեր	(1,873)	(927)
Ֆին. հաշտարարի գծով ծախսեր	(961)	(820)
Վարկերի տրամադրման գծով ծախսեր	(2,072)	(1,471)
Միջնորդավճարի ծախսեր	(1,133)	(224)
Սարքավորումների գծով սպասարկման ծախսեր	(356)	(427)
Այլ ծախսեր	(5,190)	(3,351)
Ընդամենը այլ ծախսեր	(31,387)	(24,590)

12. Շահութահարկի գծով ծախս

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.03.2013
Ընթացիկ հարկային ծախսեր	(2,872)	(5,081)
Հետաձգված հարկեր	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախսեր	(2,872)	(5,081)

ՀՀ-ում շահութահարկի դրույքաչափը 20% է:

ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՆՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների

հաշվեկշռային արժեքների միջև՝ ֆինանսական հաշվետվության և շահութահարկի հաշվարկման առումով: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև թվային փոխկապակցվածությունը:

			<u>հազ. դրամ</u>	
	31.03.2014	Արդյունավետ տոկոսադրույք (%)	2013	Արդյունավետ տոկոսադրույք (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	25,544		46,998	
Շահութահարկ 20 %	5,109	20%	9,400	20%
Զնվազեցվող ծախսեր	-		5,127	
Դրական/ բացասական փոխարժեքային տարբերությունը	(2,214)		567	
Նախորդ ժամանակաշրջանի ծախսեր	-		(2,833)	
Ազգային և միջ. հաշվառումների տարբ.	(23)		4,022	
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախսեր	2,872		16,282	

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ

	2012	ՖԱՍՀ ճանաչված	2013
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	2,831	485	3,316
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	2,831	485	3,316
Արժեզրկման և բանկային հաշիվների պահուստներ	(7,173)	6,114	(1,059)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(7,173)	6,114	(1,059)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ	(4,342)	(6,599)	(2,257)

	2011	ՖԱՍՀ	2012
--	------	------	------

ճանաչված

Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	1,828	1,003	2,831
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	1,828	1,003	2,831
Արժեզրկման և բանկային հաշիվների պահուստներ	(173)	(7,000)	(7,173)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(173)	(7,000)	(7,173)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ	1,655	(5,997)	(4,342)

13. Կանխիկ դրամական միջոցներ և հաշիվներ բանկերում

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Բանկային հաշիվներ	131,447	127,664
Կուտակված տոկոս	56	85
Ընդամենը դրամական միջոցներ	131,503	127,749

14. Ավանդներ բանկերում

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Ժամկետային ավանդներ	0	0
Կուտակված տոկոս	0	0
Ընդամենը ավանդներ բանկերում	0	0

15. Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Վարկեր հաճախորդներին	5,907,523	5,202,631
Հանած վարկերի արժեզրկման պահուստը	(145,879)	(160,973)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	5,761,644	5,041,658

Առ 31 մարտ 2014թ. հաճախորդներին տրամադրված վարկերում և փոխատվություններում ներառված տոկոսային եկամուտները կազմել են 80,717 հազար ՀՀ դրամ, իսկ ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները կազմում են 7,359 հազար ՀՀ դրամ:

Վարկերի ու փոխառվածությունների գծով արժեզրկման պահուստն ըստ դասերի ունի հետևյալ տեսքը.

	Մասնավոր ձեռնարկություններ	Ֆիզիկական անձինք	Անհատ ձեռնարկատերեր	հազ. դրամ 31.03.2014 Ընդամենը
Առ 1 հունվար 2014	9,292	128,826	22,855	160,973
Ժամանակաշրջանի ծախսեր	715	(21,495)	5,686	(15,094)
Առ 31 մարտ 2014	10,007	107,331	28,541	145,879
Դուրս գրված վարկեր Առ 31 մարտ 2014	6,742	80,309	1,433	88,484

	Մասնավոր ձեռնարկություններ	Ֆիզիկական անձինք	Անհատ ձեռնարկատերեր	հազ. դրամ 31.12.2013 Ընդամենը
Առ 1 հունվար 2013	2,670	29,682	4,785	37,137
Ժամանակաշրջանի ծախսեր	6,622	99,144	18,070	123,836
Առ 31 Դեկտեմբեր 2013	9,292	128,826	22,855	160,973
Դուրս գրված վարկեր Առ 31 դեկտեմբեր 2013	7,663	73,338	1,778	82,779

Տրամադրված վարկերի և փոխառվածությունների վերլուծությունը՝ ըստ հաճախորդների.

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Մասնավոր ձեռնարկություններ	465,025	425,622
Ֆիզիկական անձինք	4,236,329	3,749,523
Անհատ ձեռնարկատերեր	1,132,811	986,359

Կուտակված տոկոսներ	80,717	52,987
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	(7,359)	(11 860)
Հանած վարկի արժեզրկման պահուստը	(145,879)	(160,973)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	5,761,644	5,041,658

Ֆիզիկական անձանց տրամադրած վարկերն ունեն հետևյալ տեսքը		<u>հազ. դրամ</u>
	31.03.2014	31.12.2013
Գյուղատնտեսական	4,159,619	3,677,451
Այլ	76,710	72,072
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (համախառն)	4,236,329	3,749,523

Վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը 2013թ. և 2014թ. 31 մարտի դրությամբ մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին: Տե՛ս ծանոթագրություն 25:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքների մասին տեղեկատվությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 24-ում:

16. Լիզինգի գծով ստացվելիք գումարներ

		<u>հազ. դրամ</u>
	31.03.2014	31.12.2013
Լիզինգի գծով ստացվելիք գումարներ	186,060	196,712
Չձանաչված տոկոսային եկամուտներ	-32,211	-33,728
Արժեզրկման պահուստ	-3,528	-5,552
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	150,321	157,432

Լիզինգի գծով արժեզրկման պահուստն ըստ դասերի ունի հետևյալ տեսքը.

	Մասնավոր ծեռնարկություններ	Ֆիզիկական անձինք	Անհատ ծեռնարկատերեր	31.03.2014 Ընդամենը
Առ 1 հունվար 2014	1,890	3,662	0	5,552

Ժամանակաշրջանի
ծախսեր

(1,505) (519) (2,024)

Առ 31 մարտ 2014

385 3,143 0 3,528

Անհատական արժեզրկում
Խմբային արժեզրկում

- 496 - 496
385 2,647 - 3,032

385 3,143 0 3,528

	Մասնավոր ծեռնարկություններ	Ֆիզիկական անձինք	Անհատ ծեռնարկատերեր	31.12.2013 Ընդամենը
Առ 1 հունվար 2013	382	3,044	-	3,426
տարեկան ծախսեր	1,508	618	-	2,126
Առ 31 Դեկտեմբեր 2013	1,890	3,662	0	5,552
Անհատական արժեզրկում	1,699	915	-	2,614
Խմբային արժեզրկում	191	2,747	-	2,938
	1,890	3,662	0	5,552

Տեղաբաշխված լիզինգային գործարքների վերլուծությունը՝ ըստ հաճախորդների.

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Մասնավոր ծեռնարկություններ	23,836	20,722
Ֆիզիկական անձինք	162,224	141,286
Կուտակված տոկոսներ	-32,211	976
Հանած արժեզրկման պահուստը	(3,528)	(5,552)
Ընդամենը	150,321	157,432

17. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ

«Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա» ՈւՎԿ ԱԿ
1-28 ծանոթագրությունները կազմում են 2014 թ. 1-ին եռամսյակ
ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

20

	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Համակարգչային սարքավորում	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք (շահագործման հանձնված)					
01.01.14	24038	41437	117660	21187	204,322
Ավելացում	1253	55,567	0	355	57,175
Օտարում (դուրս գրում)	0	0	0	0	0
Հաշվի տեղափոխում	0	0	-3262	0	-3262
31.03.14	25,291	97,004	114,398	21,542	258,235
Հաշվեկշռային արժեք (չշահագործվող)					
01.01.14	0	220	0	320	540
Ավելացում	540	-220	3,085	288	3,693
Օտարում (դուրս գրում)	0	0	0	0	0
31.03.14	540	0	3,085	608	4,233*
Մաշվածք					
01.01.14					
Սկզբնական մնացորդ	15,764	28,958	65,143	10,015	119,880
Կուտակված ամորտիզացիա	909	4,636	6,034	879	12,458
Կուտակված ամորտ. օգտագործում (դուրս գրում)	0	0	-3535	0	-3,535
Հաշվի տեղափոխում	0	0	0	0	0
31.03.14	16,673	33,594	67,642	10,894	128,803
Զուտ հաշվեկշռային արժեք					
01.01.14	8,274	12,699	52,517	11,492	84,982
31.03.14	9,158	63,410	49,841	11,256	133,665

*Նշված գույքը և համակարգչային սարքավորումը մատչելի չէ օգտագործման համար, քանի որ այն չի գտնվում համապատասխան վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է ղեկավարության նախանշած նպատակով օգտագործելու համար:

18. Ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ

Ձեռքբերված
համակարգչային
ծրագրեր

Ինքնարժեք

«Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա» ՈւՎԿ ԱԿ
1-28 ծանոթագրությունները կազմում են 2014 թ. 1-ին եռամսյակ
ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Առ 01 հունվար 2014	13,315
Ավելացումներ	-
Օտարում (դուրս գրում)	-
Առ 31 մարտ 2014	13,315
Անորտիզացիա	
Առ 01 հունվար 2014	4,244
Անորտիզացիոն հատկացումներ	346
Օտարում (դուրս գրում)	-
Առ 31 մարտ 2014	4,590
Հաշվեկշռային արժեք	
Առ 31 մարտ 2014	8,725
Առ 31 դեկտեմբեր 2013	9,071

19. Այլ ակտիվներ

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Կանխավճար հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու դիմաց	0	0
Կանխավճարներ բյուջեին	28,754	41,274
Պահեստ	1,795	682
Լիզինգով տրամադրվելիք տրակտորներ		
Բռնագանձված գույք	4,252	4,252
Այլ կանխավճարներ և դեբիտորներ	13,948	16,742
Սոբի դրամ վճարահաշվարկային համակարգ	18,952	-
Ընդամենը այլ ակտիվներ	67,701	62,950

20. Փոխառություններ

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
ՀՄՀ-Հայաստան ՊՈԱԿ / ԳՖԿ ԾԻԳ/ԶԱԿ հիմնադրամ	1,659,468	1,610,752
Համաշխարհային բանկի ՓՄՁ ֆինանսական միջոցների հասանելիության ծրագիր	2,982,451	2,602,513
Ռեսփոնսարիլիթի առևտրային ֆոնդ	413,310	
Բանկեր		81,127
Կուտակված տոկոսներ	74,399	126,444
Ընդամենը ներգրավված փոխառություններ	5,129,628	4,420,836

21. Այլ պարտավորություններ

	31.03.2014	<u>հազ. դրամ</u> 31.12.2013
Կրեդիտորական պարտքեր, վճարվելիք գումարներ	11,395	8,746
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	14,583	7,832
Կրեդիտորական պարտքեր Կանոնադրական հիմնադրամի համալրման գծով	72,257	65,389
Կրեդիտորական պարտքեր այլ հարկերի գծով	6,826	20,311
Այլ պարտավորություններ	103,316	54,835
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	208,377	157,113

22. Կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալը 560,891 հազար ՀՀ դրամ է, որը կազմված է կոոպերատիվի 2,489 անդամների փայամասնակցությունից: Խոշոր փայամասնակցություն ունի «ԷՖ Էլ Սի Էլ Թրասթ» հիմնադրամը՝ 474,791 հազար ՀՀ դրամ:

23. Պայմանական պարտավորություններ

Հարկային ու իրավական պարտավորություններ

ՀՀ հարկային համակարգին բնորոշ է հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությունը, որը հաճախ հստակ չէ և մեկնաբանությունների կարիք ունի: Հաճախ դրանց մեկնաբանությունները տարակարծություններ են առաջացնում տարբեր հարկային և իրավասու մարմինների միջև:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ իր Կազմակերպությունը գործունեություն է ծավալել համաձայն օրենսդրության պահանջների:

Առ 31 մարտ 2014թ. Կազմակերպության դեմ չի ներկայացվել ոչ մի դատական հայց կամ բողոք: Այդ պատճառով Կազմակերպությունը չի նախատեսել նման հարկային կամ դատական պարտավորությունների պահուստ:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Իր սովորական գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունը կնքել է վարձակալության պայմանագիր իր գրասենյակների համար:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը ունի հետևյալ տեսքը.

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Մինչև 1 տարի	-	3,615
1-ից 2 տարի	28,920	-
3-ից 5 տարի	97,582	63,205
Ընդամենը գործառնական վարձակալության պարտավորություն	126,502	66,820

Ապահովագրություն

Կազմակերպության շարժական գույքն ապահովագրված է ԱՊՊԱ և մասնակի ԿԱՍԿՈ տեսակի ապահովագրություններով, ինչպես նաև ապահովագրված է կազմակերպության գլխամասային գրասենյակի համար վարձակալած անշարժ գույքը: Կազմակերպությունը դեռևս ձեռք չի բերել ապահովագրություն այն պարտավորությունների գծով, որոնք առաջացել են սխալների կամ բացթողումների հետևանքով:

24. Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24–ի «Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում», կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե մի կողմը հնարավորություն ունի վերահսկել մյուս կողմին կամ էական ազդեցություն ունենալ մյուս կողմի ֆինանսական և գործառնական որոշումների կայացման վրա: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների տեսանկյունից, փոխկապակցված կողմերը ներառում են Կազմակերպության ղեկավարության անդամներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց, ինչպես նաև այլ անձանց և կազմակերպություններին, որոնք փոխկապակցված են կամ համապատասխանորեն վերահսկվում են նրանց կողմից:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքների ծավալները, տարեվերջյան մնացորդները և տարվա կապակցված ծախսերն ու եկամուտները ունեն հետևյալ տեսքը.

	31.03.2014 Ղեկավար անձնակազմ և նրանց փոխկապակցված անձինք	հազ. դրամ 31.12.2013 Ղեկավար անձնակազմ և նրանց փոխկապակցված անձինք
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին		
Վարկի մնացորդը տարվա սկզբին (համախառն)	77,006	47,928

Ժամանակաշրջանի ընթացքում տրված վարկեր	23,551	79,046
Տարվա ընթացքում վարկերի մարումներ	(17,721)	(49,968)
Վարկերի մնացորդը ժամանակաշրջանի դրությամբ (համախառն)	82,836	77,006
Հանած վարկերի արժեզրկման պահուստը	(1,663)	(1,724)
Վարկերի մնացորդը ժամանակաշրջանի դրությամբ	81,173	75,282
Վարկերից տոկոսային եկամուտ	369	502
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատությունների մասնակիցների նկատմամբ ժամանակահատվածի սկզբում	-	-
Ավելացում	-	-
Նվազում	-	-
Առ 31 մարտի 2014թ.	-	-
Ստացված երաշխիքներ և լիազորագրեր	-	-
Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության տարրեր	-	-
Փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսեր	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով փոխհատուցումները ներկայացված են ստորև

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	25,876	148,782
Սոցիալական ապահովագրության ծախսեր	0	0
Փոխհատուցումներ խորհրդի անդամներին	502	1,886
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով փոխհատուցումներ	26,378	150,668

Դեկավար անձնակազմին տրված վարկերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել են 82,836 հազար ՀՀ դրամ, 10.91 տոկոս միջին տոկոսադրույքով:

25. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Իրական արժեքով չհաշվառվող ֆինանսական գործիքներ

Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ իրական արժեքով չհաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները էականորեն չեն տարբերվում դրանց հաշվեկշռային արժեքներից:

Պարտավորություններ և պահանջներ այլ ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին, ինչը պայմանավորված է այդ ֆինանսական գործիքների հարաբերականորեն կարճ մարման ժամկետներով: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը գնահատվել է համապատասխան շուկայական տարեվերջյան դրույքներով զեղչված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքով:

Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին

Ֆիքսված տոկոսադրույքներով գործիքների իրական արժեքի գնահատումը հիմնված է նմանատիպ վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքով դիսկոնտավորված ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքի վրա:

Փոխառություններ

Գործող շուկայում չզանաչված, ֆիքսված տոկոսադրույքներ ունեցող և զրո տոկոսադրույքով փոխառությունների իրական արժեքը որոշվում է նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր պարտքերի տոկոսադրույքով դիսկոնտավորված դրամական հոսքերի հիման վրա: Կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում իրական արժեքով չներկայացված փոխառությունների իրական արժեքը էականորեն չի տարբերվում դրանց հաշվեկշռային արժեքից:

26. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը ըստ նրանց սպասվող մարման ժամկետների:

							հազ. դրամ
Ըստ պահանջի և մինչև 1	1-3 ամիս	3-12 ամիս	Մինչև 12 ամիս հանրագումար	1-3 տարի	3 տարուց ավել	Ընդամենը	

ամիս							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	131,503	-	-	131,503	-	-	131,503
Ավանդներ բանկերում Վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	-
հաճախորդներին Պահանջներ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	351,803	226,020	2,469,584	3,047,408	2,382,205	482,372	5,911,985
Այլ պահանջներ	25,430			25,430	3,324		28,754
	18,955			18,955		-	18,955
	527,691	226,020	2,469,584	3,223,296	2,385,529	482,372	6,091,197
Պարտավորություններ							
Պարտավորությունների մասնակիցների նկատմամբ		72,257		72,257			72,257
Պարտավորություններ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց և հիմնարկների նկատմամբ	11,395			11,395			11,395
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	25,247	12,951	772,826	811,024	2,271,562	2,056,940	5,139,526
Այլ պարտավորություններ	24,074			24,074		90,753	114,827
	60,716	85208	772826	918750	2271562	2147693	5,338,005
Զուտ դիրք	466,975	140,812	1,696,758	2,304,546	113,967	-1,665,321	753,192
Կուտակային ձեռքվածք	466,975	607,787	2,304,546		2,418,513	753,192	

27. Ռիսկի կառավարում

Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ներառում է ռիսկի կամ ռիսկերի համախմբության որոշակի մակարդակի վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկը հանդիսանում է ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասը, և գործառնական ռիսկերը գործունեության ծավալման անխուսափելի հետևանքն են: Այդ պատճառով Կազմակերպության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Կազմակերպության վիճակի վրա դրանց անցանկալի ազդեցությունները:

Կազմակերպության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը նպատակ ունի ախտորոշելու և վերլուծելու ռիսկերը, սահմանելու ռիսկի համապատասխան սահմանաչափերը և վերահսկումները, և վերահսկելու ռիսկերը և համապատասխանությունը սահմանաչափերին՝ օգտագործելով արժանահավատ և ժամանակակից տեղեկատվական համակարգերը:

Ռիսկի կառավարումը իրականացնում է Կազմակերպության ղեկավար անձնակազմը՝ առաջնորդվելով Խորհրդի կողմից հաստատված քաղաքականությամբ: Ղեկավարությունը ախտորոշում, գնահատում և հեջավորում է ֆինանսական ռիսկերը՝ սերտորեն համագործակցելով Կազմակերպության գործառնական միավորների հետ: Խորհուրդը տրամադրում է ուղեցույցներ ինչպես ընդհանուր վերցրած ռիսկերի կառավարման համար, այնպես էլ առանձնահատուկ բնագավառների համար, ինչպես օրինակ փոխարժեքային ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը: Բացի այդ, ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկի կառավարման և վերահսկողության միջավայրի անկախ վերահսկողության համար: Ռիսկի կարևորագույն տեսակներն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկերը: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը:

Վարկային ռիսկ

Կազմակերպությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի, որն իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ պայմանագրի մյուս կողմը, չիրականացնելով իր պարտավորությունը, Կազմակերպությանը կպատճառի ֆինանսական վնաս: Վարկային ռիսկը Կազմակերպության գործունեության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով Ղեկավար անձնակազմը ավելի մեծ ուշադրությամբ է վերահսկում այն: Վարկային ռիսկը հիմնականում կապված է վարկային գործունեության հետ, որը բերում է վարկերի և փոխատվությունների տրամադրման, և ներդրումային գործունեության, որը հանգեցնում է պարտքային և այլ արժեթղթերի ավելացմանը Կազմակերպության ակտիվների պորտֆելում: Վարկային ռիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են, օրինակ, վարկային պարտավորությունները:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափն առանց գրավի կամ այլ վարկային ապահովման

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի վատագույն տարբերակը առ 31 դեկտեմբեր 2013թ. և 31 մարտ 2014թ., առանց հաշվի առնելու ցանկացած գրավ կամ այլ վարկային ապահովումներ: Հաշվեկշռային ակտիվների առումով, վարկային ռիսկերը հիմնված են հաշվեկշռային զուտ արժեքների վրա:

	Ծանոթագր.	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափը առ 31 մարտ 2014	հազ. դրամ Համախառն առավելագույն ռիսկի չափը առ 31 դեկտեմբեր 2013
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	131,503	127,749
Ավանդներ բանկերում	14	0	0
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	15	5,761,644	5,041,658
Լիզինգ	16	150,321	157,432

Ընդամենը վարկային ռիսկ

6,043,468

5,326,839

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Կազմակերպության բոլոր ակտիվները գտնվում են ՀՀ-ում:

Արդյունաբերական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով առ մարտ 31-ը 2014թ.՝ դասակարգված ըստ պայմանագրային կողմի արդյունաբերության ճյուղի:

հազ. դրամ

	Ֆին. հաստատություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Առևտուր	Հիփոթեքային վարկեր	Սպառողական սեգմենտ	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	131,503	-	-	-	-	-	-	131,503
Ավանդներ բանկերում	0	-	-	-	-	-	-	0
Վարկեր և փոխատվություններ	-	306,573	4,299,529	984,289	-	60,730	110,523	5,761,644
հաճախորդների կիզինգ	-	5,641	144,680	-	-	-	-	150,321
Առ 31 մարտ 2014	131,503	312,214	4,444,209	984,289	-	60,730	110,523	6,043,468
Առ 31 դեկտեմբեր 2013	127,749	324,403	3,892,877	854,567	59,109	0	68,134	5,326,839

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Կազմակերպությունը ղեկավարում, սափանափակում և վերահսկում է ցանկացած բացահայտված վարկային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ «Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա» ՈւՎԿ ԱԿ 1-28 ծանոթագրությունները կազմում են 2014 թ. 1-ին եռամսյակ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

փոխառուների խմբի, ինչպես նաև արդյունաբերական և աշխարհագրական սեգմենտների կտրվածքով:

Վարկային ռիսկի մակարդակը վերահսկելու նպատակով Կազմակերպությունը սահմանում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի նկատմամբ ռիսկի ընդունելի մակարդակի սահմանաչափերը: Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկային ռիսկի չափը կառավարվում է նաև փոխառուների և հնարավոր փոխառուների՝ մայր գումարի և տոկոսավճարների վճարման հնարավորության վերլուծության և, անհրաժեշտության դեպքում, սահմանաչափերի փոփոխության միջոցով:

Ստորև ներկայացված են այլ առանձնահատուկ վերահսկողության և զսպման միջոցներ:

Գրավ

Կազմակերպությունը կիրառում է մի շարք կանոններ և միջոցներ՝ վարկային ռիսկը մեղմելու նպատակով: Դրանցից ամենատարածվածը տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելն է, որը համընդհանուր գործելակերպ է: Կազմակերպությունը սահմանում է ուղեցույցներ՝ գրավի որոշակի տեսակների ընդունելի լինելու և վարկային ռիսկի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների դիմաց հիմնական գրավների տեսակներն են.

- Հիփոթեքային պայմանագրով գրավադրված անշարժ գույք
- Կազմակերպության գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, փոխադրամիջոցները, պաշարները և դեբիտորական պարտքերը

Ստորև ներկայացված է վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ գրավի տեսակների

	31.03.2014	<u>հազ. դրամ</u> 31.12.2013
Անշարժ գույք	175,497	165,228
Շարժական գույք		6,945
Խառը	3,871,487	3,397,924
Երաշխավորություն	1,734,597	1,540,401
*Առանց գրավ և երաշխավորություն	52,584	51,006
Հաշվեգրված տոկոսներ	73,358	41,127
Հանած վարկի արժեզրկման պահուստը	(145,879)	(160,973)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին (համախառն)	5,761,644	5,041,658

*Աշխատակիցներին տրամադրված վարկեր աշխատավարձի եռապատիկի չափով

Արժեզրկման և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսագումարների 90 օրից ավել ուշացումները կամ վարկառուների՝ դրամական միջոցների հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները կամ պայմանագրի

սկզբնական պայմանների խախտումը: Կազմակերպությունը վերագրում է արժեզրկման գնահատումները անհատական կամ խմբային գնահատման ենթակա պահուստների:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Կազմակերպությունը յուրաքանչյուր անհատապես էական վարկի կամ փոխատվության գծով պահուստի չափը որոշում է անհատական հիմունքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, նրա՝ ֆինանսական դժվարությունների հաղթահարման կարողությունը, ծրագրված հասույթները և ակնկալվող շահաբաժինները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը և սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չնախատեսված հանգամանքները ավելի մեծ ուշադրություն չեն պահանջում:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Արժեզրկման խմբային գնահատումն իրականացվում է անհատապես ոչ էական վարկերի և փոխատվությունների և անհատապես էական վարկերի և փոխատվությունների նկատմամբ, որոնց համար դեռևս առկա չեն անհատական արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշները: Պահուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և յուրաքանչյուր պորտֆելը վերանայվում անհատապես:

Խմբային գնահատման ժամանակ հաշվի է առնվում պորտֆելում հավանականորեն առկա արժեզրկումը, նույնիսկ եթե անհատական գնահատումը չի տալիս արժեզրկման մասին օբյեկտիվ վկայություն:

Արժեզրկման վնասները գնահատվում են՝ հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելի վնասների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական պայմանները, վնասի առաջացման և անհատապես հաշվարկված պահուստի անհրաժեշտության բացահայտման միջև ընկած ժամանակը, ինչպես նաև արժեզրկման դեպքում սպասվելիք վճարումները:

Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխատվություններ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի և փոխատվությունների վարկային որակը ըստ ակտիվների դասակարգման՝ հիմնվելով հակառակ կողմի չվճարման պատմական տոկոսադրույքների վրա.

	31.03.2014	հազ. դրամ 31.12.2013
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին		
Մասնավոր ձեռնարկություններ	2%	2%
Ֆիզիկական անձինք	2%	2%

Անհատ ձեռնարկատերեր

2%

2%

Ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր

2014թ. մարտի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկերը, ունեն հետևյալ տեսքը:

	31.03.2014	31.12.2013
Ժամկետանց վարկեր	103,704	80,879
<i>Պահուստ</i>	(18,900)	(29,906)
Այլ արժեզրկված վարկեր	68,892	203,717
<i>Պահուստ</i>	(12,281)	(32,706)
Ընդամենը ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր	172,596	284,596
<i>Ընդամենը պահուստ</i>	<i>(31,181)</i>	<i>(62,612)</i>
Զուտ ժամկետանց և արժեզրկված վարկեր	141,415	221,984

2014թ. մարտի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության դուրս գրված վարկերը, ունեն հետևյալ տեսքը:

	31.03.2014	31.12.2013
Դուրս գրված վարկեր	88,484	62,492
<i>Ծախս</i>	(88,484)	(62,492)
Ընդամենը դուրս գրված վարկեր	88,484	62,492

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայում առկա փոփոխությունների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի և փոխարժեքի տատանումները: Կազմակերպությունը չի տեղաբաշխել և չի ստացել տատանվող տոկոսադրույքով վարկեր: Բացի փոխարժեքային ռիսկի կենտրոնացումներից, Կազմակերպությունը չունի շուկայական ռիսկի այլ կենտրոնացումներ:

Փոխարժեքային ռիսկ

Փոխարժեքային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կփոփոխվի արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Կազմակերպության փոխարժեքային ռիսկի վերլուծությունը ներկայացված է ստորև:

	«Հ դրամ	Ազատ փոխարկելի	հազ. դրամ Ընդամենը
--	---------	----------------	-----------------------

արժույթ

Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	107,846	23,657	131,503
Վարկեր և փոխատվություններ			
հաճախորդներին	4,237,638	1,524,006	5,761,644
Լիզինգ	142,307	8,014	150,321
Կանխավճարներ մատակարարներին	13,804	144	13,948
Ավանդներ բանկերում	0	0	0
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	4,501,595	1,555,821	6,057,416
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ	-	-	-
Փոխառություններ	4,198,827	930,801	5,129,628
Կրեդիտորական պարտքեր	11,395		11,395
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	4,210,222	930,801	5,141,023
Զուտ դիրքը առ 31 մարտ 2014	291,373	625,020	916,393

Ազատ փոխարկելի արժույթները հիմնականում ներառում են Եվրոն ու ԱՄՆ դոլարը:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Կազմակերպությունը չի կարողանա մարել իր վճարման պարտավորությունները սթրեսային և նորմալ իրավիճակներում: Այս ռիսկի սահմանափակման համար Ղեկավարությունը ներգրավել է լրացուցիչ դրամական միջոցներ, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Կազմակերպության իրացվելիության վերահսկողությունը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ինչպես նաև ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության հաշվեկշռային գործակիցները: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ամփոփում է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ըստ մարման ժամկետների՝ 2013թ.

31 դեկտեմբերի դրությամբ, հիմնվելով չդիսկոնտավորված վճարումների պայմանագրային պարտավորությունների վրա: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ դրանք կպահանջվեն անմիջապես:

						հազ. դրամ 31.03.2014	
		Ցպահանջ, մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-3 տարի	3 տարուց ավել	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ		-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ	այլ	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ Փոխառություններ		15,349	12,951	772,826	2,271,562	2,056,940	5,129,628
Ընդամենը չդիսկոնտավորված ֆինանսական պարտավորություններ		15,349	12,951	772,826	2,271,562	2,056,940	5,129,628

						31.12.2013	
		Ցպահանջ, մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ		-	81,127	-	-	-	81,127
Պարտավորություններ	այլ	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ Փոխառություններ		126,444	-	-	2,270,228	1,943,037	4,339,709
Ընդամենը չդիսկոնտավորված ֆինանսական պարտավորություններ		126,444	81,127	-	2,270,228	1,943,037	4,420,836

28. Կապիտալի համարժեքություն

«Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա» ՈւՎԿ ԱԿ
1-28 ծանոթագրությունները կազմում են 2014 թ. 1-ին եռամսյակ
ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Կազմակերպության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակն այն է, որ Կազմակերպությունը համատասխանի հաստատված արտաքին պահանջերին: Կազմակերպությունը շահագրգռված է պահպանելու բարձր վարկային վարկանիշ և կապիտալի առողջ նորմատիվներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և սեփական կապիտալը հետևողականորեն աճեցնելու գործում:

Կազմակերպությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը՝ կատարելով ճշգրտումներ, որոնք առաջանում են տնտեսական պայմանների և ռիսկի բնույթի փոփոխության հետևանքով: Անցյալ տարվա համեմատ փոփոխություններ չեն եղել Կազմակերպության նպատակներում, քաղաքականությունում և գործողություններում:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկի կշիռների ստորակարգության՝ դասակարգվելով համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի բնույթի և զնահատման:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը սահմանել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը՝ 150,000 հազար ՀՀ դրամ: Կազմակերպությունը պահպանել է կապիտալին ներակայացվող բոլոր պահանջները: